

[Schröder.]

hold til Lærlingenævn. Ifølge den Lov, vi i Øjeblikket lever under, paahviler dette Eftersyn Øvrigheden, og saa længe der kun er de smaa og fattige Bestemmelser i Lærlingeloven, som der desværre endnu er i den gældende Lov, kan denne Ordning maaske gennemføres, men hvis man skal ind paa et effektivt Tilsyn med Lærlingevæsenet, er det ganske naturligt, at ogsaa Lærekontrakternes Godkendelse kommer til at falde ind under det Nævn, der nedsættes ifølge Lovforslaget.

I § 2 er der indført et helt nyt Stykke — det har ganske vist været foreslaaet et Par Gange tidligere, men med en nogen anden Affattelse —, det er særlige Bestemmelser vedrørende Handels- og Kontorvirksomhed. Nu er det vistnok rigtigt, at enhver Lovgivning paa dette Omraade vil være en Gevinst, idet Forholdene indenfor Handels- og Kontorfaget er rent kaotiske; rundt omkring paa Kontorer antages der ganske unge Mennesker af begge Køn for en lille Løn, og Chancerne for i det hele taget at lære Kontor- eller Handelsfaget er kun smaa for disse unge Mennesker. Ja, Lønningerne for de unge Damer, der sidder rundt omkring paa Handelskontorer, i Forlags-, Sagfører-, Assurancevirksomheder o. s. v., er i mange Tilfælde saa lave, at de ikke vil være i Stand til for deres egne Penge at skaffe sig den Klædedragt, der forlanges af dem paa Kontoret, langt mindre til at ernære sig selv. Men jeg er noget betænkelig ved de mange Undtagelser, der findes i Stykke 3 under Posterne 1, 2, 3 og 4. Der nævnes umyndige, der antages som Bude eller til Arbejde, der udelukkende eller i det væsentlige kun bestaar i Ind- og Udpakning, Afvejning og Ombæring af Varer, samt Forretninger, der udelukkende forhandler enkelte Varesorter — naa, lad gaa med det, men saa fortsættes der med: Telefonpasning og Stenografering, ja, endog Bogholderi og Regnskabsføring. Se, naar man lægger alle disse Undtagelser sammen, er det meget muligt, at man naar op til det Udlæringspensum, som en Handelslærling kommer igennem i en blandet Forretning, hvor Lærekontrakt skal oprettes. Den Udpinding, den Udspecialisering, her er Tale om, er ganske vist for længst traadt ud i Livet i store Dele af Industrien, og den lader sig maaske ikke standse, mange betragter den som god, for det smager lidt af Amerika, og alt, hvad der er amerikansk, er jo godt. Man tager dog maaske alligevel noget fejl, for der er dog endnu stor For-

skel paa danske og amerikanske Forhold. I denne Forbindelse maa jeg pege paa en Henvendelse, der for nogle Aar siden gennem Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening blev rettet til Socialministeren — jeg tror det var fra Jernindustrien. Til Trods for, at der var en betydelig Arbejdsløshed, viste det sig umuligt at skaffe sig tilstrækkelig uddannet Arbejdskraft til et bestemt Stykke Arbejde. Som sædvanlig var det Arbejdernes Skyld, men det Skud er imidlertid langt over Maalet; naar man fra Arbejdsgiverside Gang paa Gang jamrer sig, naar der fra vor Side kræves en alsidig Uddannelse, og naar man oven i Købet forcerer den Udspecialisering, jeg her har omtalt, kan der ganske vist under normale Forhold — i Øjeblikket kan det maaske siges, at der ingen Ko er paa Isen, men der er vel ingen af os, der tror, at det altid vil vedblive at være saaledes, som det er nu, Menneskene maa dog vel en Gang blive fornuftige — indtræde Øjeblikke, hvor der her og der savnes Arbejdskraft, fordi ingen, til Skade for hele Samfundet, har lært det paagældende Arbejde. Det skulde de Herrer tænke over, hver Gang de modsætter sig skærpede Udlæringsbestemmelser, og hver Gang de tænker paa at forcere denne Udpinding, denne Udspecialisering, som desværre allerede er paabegyndt. Jeg tror, at man indenfor Haandværket er kommet til den Anskuelse, at man saa vidt muligt skal have en *alsidig* Uddannelse, saaledes at de udlærte er i Stand til at paatage sig alle de forskellige Arbejder, som skal udføres i Faget, i hvert Tilfælde at de skal have saadanne Betingelser derfor, at de hurtigt kan sætte sig ind deri. Ved Behandlingen af Handelens Forhold i et kommende Udvalg kunde jeg ønske at høre, hvorledes Handelen, og derunder naturligvis ikke alene Principalerne, men ogsaa Medhjælperne, ser paa disse Undtagelser.

I § 4 bestemmes det, at Læretiden for intet Fag maa overstige 4 Aar; dog kan Socialministeren, hvor faglige Hensyn taler derfor, og paagældende Fags Hovedorganisationer har givet deres Tilslutning dertil, tillade, at Læretiden i et Fag udstrækkes indtil et Aar ud over den fornævnte Grænse. Jeg er forberedt paa, at et eller andet æret Medlem vil se bister ud, naar han præsenteres for denne Bestemmelse, det er vist en af de revolutionære Paragraffer i Lovforslaget, men jeg skal dog pege paa, at der er adskillige Fag, hvor man har indført en 4 Aars Læretid, og i Øjeblikket er jeg blottet for Kendskab til noget Fag, hvor 5 Aar